

Om ryggar och en gammal doktor

Ack ja, ont i ryggen har väl vi alla haft och kanske även skrattat åt den som kommit krokig i ryggen till arbetet, men vill göra nytta ändå?

Inte ens den moderna tekniken har kunnat lösa gåtan. Med magnetkamera kan förvisso hela ryggen granskas och millimetersmå detaljer avbildas, varvid dock ofta framkommer betydande avvikelser från den förväntade anatomin – även hos besvärsfria personer. Dessa mysterier får mina tankar att gå till gamla tider och doktor Bertil Moosberg, länge militärläkare på LV7, företagsläkare på järnverket NJA och – före mig – verksam på Företagshälsan.

Högst fyra ryggar per dag var Bertils motto. Det fick räcka! När måttet var rågat för Bertils del, kunde han kliva ut i väntrummet och med sin väldiga röst vresigt kommendera simulanter och liknande att avlägsna sig. Men, till vardags var Bertil på gott humör. En gemytlig man, full av omsorg om sina »järnvärkare», alltså gubbarna i overall på SSAB.

En av dem berättade förresten för mig att just då han passerade förbi sjukstugan öppnades fönstret och en väldig stämma förkunnade: »Det var inte gonorré!» En annan berättade att han flera gånger besökt Bertil utan att få någon diagnos. Till slut hälsade han från sin mor, som undrade om det kanske var ämnesomsättningen som var rubbad?

– Kärringen kan ha rätt, utropade Bertil, tog provet och fann både diagnos och bot.

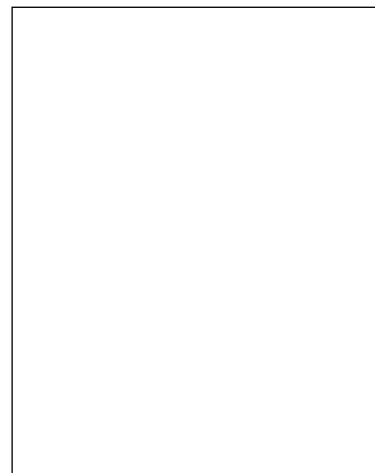
Skyddsingenjören Ivan har berättat för mig att han brukade få hjälpa Bertil att hålla i och dra leder till rätta. Och i stället för Bertil, som inte kunde hålla tårarna borta, framföra sorgebud till anhöriga.

Bertil var en vardagens man, praktiskt lagd. När EKG blev på modet införskaffades en apparat till Företagshälsan. Han hade två diagnoser, »normalt» var den vanligaste, »normalt för åldern» den andra. Vilken som var riktig kunde jag, hans efterträdare, inte ha någon bestämd uppfattning om efter som han kastat remsorna.

Han var känd och uppskattad för sina hostmediciner, också dessa två till antalet. »Blandningen inringes till Apoteket Lejonet» var en återkommande anteckning i journalerna. För de svårare fallen fanns den andra kompositionen, »Örnässoppa».

Så besvikna patienterna blev på mig som inte trodde på verkan av någon hostmedicin, utan istället och energiskt rekommenderade dem att sluta röka!

Bertil blev gammal. Sortin från oss yngre kolleger gjorde han övertygande. Vid läkarklubbens vårmiddag på lasarettet reste han sig, knackade med skeden och förkunnade:



Bertil Moosberg, tidigare verksläkare vid NJA i Luleå (nuvarande SSAB) och regementsläkare på LV7

– Nu skall Vilhelm och jag gå hem för det är sent och vi är gamla!
Högljutt sjungande:

Så lunka vi så småningom från Bacchi buller och tumult
När döden ropar:
»Granne, kom,
ditt timglas är nu fullt.»

avtågade doktorerna Moosberg och Thurfjell och aldrig såg jag dem igen.

Leo Hassler
Luleå

Det svenska språkbruket och Internet

Internet har kommit för att stanna och vi får lara oss att vart språk därmed forlorar en del av sin sarart. Bokstaverna aa, ae och oe ar dodsdomda och inte ens sattet att anvanda dubbelvokal har hittat vagen till Internet. Darav foljer att vi maste lara att svenska framover kommer att bli markligare att lasa. I forsta hand hanger det pa lasaren att gissa sa gott det gar. Pa langre sikt kan vi rakna med att vi far nya markeringar och betydelseglidningar som gor att tolkningen av en text blir lattare igen.

Hur kommer vardens sprak att te sig nar Internetgenerationen tar befalet? Under en overgangstid mahanda en journal kan se ut sa har:

Pat var i tradgardslandet och rensade ogram. Bada handerna var upptagna av traget varv nar plotsligt en glasskarva sarade hogra langfingrets andfalang. Haftig blodning upptradde och pat akte utan drojsmal till narmaste vardinrattning (distriktskoterska) dar man beslot att remittera arendet vidare till behorig lakare. Inkommer nu darfor for stillande av blodningen pa vardcentralen i Amal. AT: Blek som larft, narmast svimfardig, forefaller haftigt paverkad av det intrafade. Ager dock kannedom om ar, dag och stalle dar hon ar.
Cor: Regelbundna hjartslag utan storande biljud.
Pulm: Auskulteras utan anmarkning.

Bltr: 110/70.

LS ho langfinger: Sar strackande sig over andfalangen fran nagelbadden till dipl volart. Blodning av arteriell karaktar. Normal kansel. Normal rorlighet i langfingret.

PBD: Kvinna som forberedde skorden i sitt tradgardsland. Rakade skara sig pa glasskarva. Inkommer for stillande av pulsaderblodning. Behover troligen inte nastas. Hart tryckforband bor racka.

Tank vad nagra sma prickar och ringar aga kraft! Vart ar vart sprak pa vag?

Ingemar Hedman

Legitimerad lakare, faltskar
Goteborg